

MAGAZIN

cultural-istoric și de informație

REVISTĂ A ROMÂNILOR DE PRETUTINDENI

Director: Vasile TODI

Redactor-șef: Ștefan TARJOC

actualitatea
clasicilor

Ce se face la noi pentru o mai omenească viață a celor mulți

Șarele de ieri au publicat următoarele rînduri: "După statisticile oficiale, întocmite în cincizeci de țări, rezultă că în anul 1934 aproximativ 2.400.000 persoane au încetat din viață din cauza unei alimentații insuficiente. Pe de altă parte, 1.200.000 persoane s-au sinucis din cauza crizei economice. După statisticile publicate în altă ordine de preocupări, în cursul aceluiași an un milion de vagoane de grâu, 267.000 vagoane cafea, 258

milioane kilograme zahăr, 26 milioane kilograme carne au fost distruse. Aceasta numai din cauza dificultăților de a fi vîndute, ca și pentru a nu se provoca o scădere a prețurilor".

Că mor oameni din cauza lipsei de hrană se știa. Nu era un secret pentru nimeni că din pricina crizei economice se înregistrează sinucideri.

Se știa de asemenea că multe mărfuri sînt distruse spre a nu fi vîndute la preț mic. Dar nimeni nu bănuia numărul uriaș al lihniților, cantitatea fabuloasă a alimentelor date pradă focului ori apelor mării.

E acră poama...

„Am exclus toate iubirile din viața mea, fiindcă nu mai vreau, pentru că iubirea e o belea și jumătate, pentru că e o boală rea, care nu face bine nimănui.”

Marina Voica –
la 71 de ani

Veacul acesta al tuturor măcelurilor și al tuturor idealurilor sparte și risipite în țărîină, are multiple și hidoase fețe. Una din cele mai grozave este aceasta, a relei repartiții a bunurilor.

Zaharia STANCU - 8 Iunie 1935
(continuare la pag. a 2-a)

Pacea cu tine însuți

„Ai te poți alătura păcii și nu poți fi sămînța răspîndirii ei, pînă nu faci pace cu tine însuți. Acest fel de pace se câștigă prin stîrpirea urii din propriul suflet, prin alungarea neascultării, nesațului, destrămării morale, patimilor care rod trupul și întinează sufletul. Învîngerea de sine este cea dintîi și cea mai mare biruință. Prin această învingere, noi facem pace cu semenii noștri și zidim acel văzduh de îngăduință, răbdare și unitate a duhului, așa cum spune Apostolul Pavel în îndemnul către locuitorii orașului Efes: „Vă rog să vă purtați în chip vrednic de chemarea voastră, cu toată smerenia și blîndețea și îndelungă răbdare, îngăduindu-vă unul pe altul din dragoste și silindu-vă să păstrați unirea duhului, prin legătura păcii”

✝ NICOLAE
Mitropolitul Banatului

romane cu autori uitați

SMARANDA

La crîșma din valea lui State
Sînt fete cum nu-s pe pămînt,
Dar una-i frumoasă din toate,
Frumoasă cum nu se mai poate:
Smaranda de peste Sabar.

Smaranda e cea mai frumoasă
Din satul de peste islaz;
O cheamă flăcăii din casă,
La vorbă să vină să iasă
Măcar o frîntură de ceas.

E limpede vorba-i și clară,
Frumoasă că slova de sus;
Se miră o lume ce are...
Eu nu știu Smaranda ce n-are:
Povestea ei nu s-a mai spus.

Stan PALANKA

Și mulți ar dori să o fure,
S-o farmece fără habar;
Dar frică le e de secure,
Că-i fata lui badea Pădure,
Novacul de peste Sabar.

Cînd iese Smaranda la horă,
Se stinge și para de foc;
Și cine-a văzut pe Mândica
Se ceartă din caz de nimica
Și pleacă rînit de la joc.

IANUARIE 1950

- 158 -

IANUARIE 2008

Uite-l pe Eminescu !

„Mă numesc unul din oamenii în viață care l-au văzut pe Eminescu în carne și oase. Eram copil de 7 ani. L-am zărit pe Calea Victoriei... Trecea prin public un om grăbit, fără să ocolească impetuos. „Uite-l pe Eminescu!” a spus cineva, cu un glas pe care-l țin minte. Se pare că poetul nu mai făcea parte din viața lui și că trăia o metempsihoză străină. Nu puteam ști atunci cine era să fie Eminescu și ar fi fost normal să-i uit numele auzit. E curios că nu l-am uitat. Mi-a rămas în ureche,

o dată cu tonul de stupefacție și de compă-timire, probabil, cu care a fost rostit. Mi-a rămas aninat ca de o schiță de fum. Nu mă puteam gândi, atunci, că după 55 de ani trecuți, voi evoca într-o pagină de tipar ceea ce

începea să fie, încă de pe atunci, o amintire...

Mult mai tirziu, cunoscîndu-l pe Ion Slavici care a fost prieten cu Eminescu, am insistat să-mi povestească personalitatea socială și de camarad a poetului, care știam dintr-alte guri că nu-și răsfață nici puținii prieteni, nici numeroșii lui adversari, egal cu sine și nedesmințit. Nu a fost ceea ce se cheamă un oportunist. A fost un om, un om întreg. Într-altfel, nici nu putea să fie ce a fost și ce este. Dar Slavici (...) mi-a lăsat întrebările fără răspuns.”

Tudor Arghezi

ANUL XIV
Nr. 1 (167)

IANUARIE
GERAR

ADRESA INTERNET
<http://www.magazinmr.uv.ro>
e-mail: magazinmr@yahoo.com

ISSN:
1453-2700

2008

Ce se face la noi pentru o mai omenească viețuire a celor mulți

(urmare din pag. 1)

America lui Roosevelt e plină de milionari. Aceeași Americă însă își ține lucrătorii în lanțurile foamei.

Anglia socialistului Mac Donald apasă cu genunchi de plumb jumătate din populația globului și o stoarce de vlagă în profitul unei minorități blonde și lacome.

Germania hitleristă își păstrează, în aur, pietre scumpe și fireturi iuncherii, marii moșieri, fabricanții de tunuri, într-o castă asupritoare, în vreme ce clasele de jos sînt imbecilizate cu bere proastă și cu uniforme războinice.

Domnia samsarilor e atotputernică. Din robia ei nu scapă nimeni.

Lăsînd la o parte cele ce se petrec dincolo de hotarele noastre, e cazul să întrebăm: Ce se face la noi pentru o mai omenească viețuire a celor mulți și de jos ?

Viața economică, politică și socială a statului e înăbușită de atotputernicia cîtorva trusturi, de bunul plac al cîtorva familii.

Cine s-a întreat vreodată, din mulții oameni politici care ne vor binele, cum își hrănesc și-și cresc țărani copiii ?

Cine s-a întreat vreodată, din cei ce practică socialismul remunerat și umanitarismul cu subvenții, în ce condiții de igienă trupească și morală cresc copiii muncitorilor și ai sărăcimii ?

Evident, nu aruncăm zahărul în Dunăre, dar îl vindem peste Dunăre cu preț derizoriu. Nu dăm foc depozitelor de hîrtie, dar

facem ca prețul hîrtiei să împiedice dezvoltarea normală a culturii românești. Nu risipim grîul pe drumuri, dar îl trecem, pe fleacuri, dincolo de graniță și menținem costul pîinii ridicat, ca să nu poată fi la îndemîna oricărui calic.

Am putea avea drumuri bune, asfaltate ori pietruite. Nu avem. Fișia de șosea București - Brașov, cu care ne mîndrim, ne-au construit-o suedezii și le tot plătim, cu valută forte, munca pe care o puteau, cu ușurință, îndeplini inginerii noștri. S-ar putea ridica în jurul Capitalei cartiere curate pentru populația săracă. Pentru copiii aceleiași populații s-ar putea înființa cantine cu zahăr, pîine și carne ieftină.

Dar cine să cugete la noi asupra unor astfel de probleme ?

Șefii de partide se ceartă și se încaieră pentru minciuni programatice, își strigă unul altuia tîlhăriile făcute în dauna bugetului public și spectacolul e atît de banal că nu mai scandalizează pe nimeni.

În 1934, în cincizeci de țări, au murit de foame două milioane patru sute de mii de persoane. Un milion două sute de mii de persoane s-au sinucis din cauza crizei economice.

Ce s-ar fi întîmplat dacă oamenii aceștia (în total 3 milioane 600 de mii) și-ar fi strigat înainte de moarte, la răspîntii, revolta ?

Iată o întrebare care ar putea tulbura multe somnuri tihnite.

Cu gândul la Betleem

Pentru un specialist în istoria religiilor, creștinismul este o religie a învierii printre multe alte religii cu acest mesaj apărute în civilizația orientală. Tot din această perspectivă, creștinismul este o înșiruire de documente, mai mult sau mai puțin veridice, o înșiruire de războaie religioase - consecință a dezbinării bisericii, o întregă arhitectură a noilor orașe și o nouă cultură peste ruinele Imperiului roman muribund transmisă, cu o anumită intensitate, în fiecare perioadă istorică.

Pentru un filosof, creștinismul este unul dintre curentele ideologice ale perioadei Antice, un sincretism iudeo-elen care a deschis calea monoteismului iudaic spre universalism.

Pentru un scriitor, creștinismul este măsura unei deschideri culturale, spirituale pe care acesta o are într-o anumită etapă a cunoașterii de sine. Așa înțeleg un scriitor, el scrie ceea ce simte, gîndește la un moment dat al trecerii. Scriitorul depune mărturie despre starea sufletului său. De aceea, pentru mine, creștinismul este un dar, o minune într-o lume a pierderii identității sufletești, a camuflării neomeniei sub iluzia unor drepturi, sub eticheta unui om - ambalaj. Lumea aceasta aparține tot mai mult, pe măsura trecerii, unor oameni goi, unor ambalaje care scot un mare zgomot în căderea lor, lumea gropilor comune ca o imensă ghenă, groapă de gunoaie. Creștinismul oferă o perspectivă a lumii fără contrastul căderii, pentru unii lipsită de importanță, plictisitoare din moment ce nu conține robia trupului, ocupația trupului. Dragostea creștină nu depinde de ambalajul în care se vinde lumea căderii, conținutul ei interior elimină publicitatea, nu se vinde. De aici pleacă falimentul gîndirii mercantile a oamenilor din societățile de consum. La Betleem s-a născut un om, fiul omului, nu o industrie a turismului, nu o marfa de Crăciun, de sărbători. Acest om, Iisus, a fost trimis în lume pentru ca noi să redevenim oameni, să ne redescoperim menirea, rostul existenței pe acest pămînt al fîgăduinței. Iisus cel născut în smerenia lutului a venit la noi, prizonierii căderilor noastre, deținuții închisorii de pe Pămînt, ca să ne arate calea eliberării, calea dezbrăcării hainelor morții. Prin Iisus suntem izbăviți de puterea timpului, gîndurile noastre nu mai poleiesc mormintele de marmură, palatele și mașinile ca o idolatrizare a nimicului, nu mai merg în jos, suntem locuitorii împărăției Luminii. El este un mod de viață. Creștinismul este o biserică vie, toată slujba schimbării începe din interiorul omului. Omul este Patriarhia, Mitropolia, Episcopia Duhului Sfînt. La Betleem s-a născut cel ce ne-a dăruit cuvîntul om înapoi, noi îl pierdusem prin problemele complicate ale strategiei de cucerire a lumii, suprafeței date de hotarul ignoranței noastre. Iisus ne-a dat trupul lui sfințit ca să renunțăm la patimile trupurilor noastre, ne-a dat hainele lui pline de sânge pentru ca să ne sfințească țînta noastră la toate ieșirile în lume, la toate mesele, sărbătorile în cinstea salvării noastre!

Marius NIȚOV

Rebeliune legionară sau Lovitură de stat Antonesciană?

Una dintre calitățile unui conducător de stat este diplomația. Obişnuim să spunem despre acel conducător-Domn, Rege, Preşedinte etc. - că este : bun diplomat.

La această concluzie am ajuns citind un articol apărut într-un ziar, un interviu al/cu Regele Mihai I al României preluat de la postul de Radio „Vocea Germaniei”.

Repetăm deci:

Rep.: „Mareşalul Antonescu a afirmat, în mai multe rânduri, că ce s-a întîmplat în ianuarie 1941 a fost un puci, pus la punct minuţios de către legionari, care vroiau să răstoarne ordinea în stat. Cu alte cuvinte, să preia numai ei exclusiv puterea. Legionarii din exil susţin şi astăzi că, din contră, Antonescu a organizat o lovitură de stat, contra lor.”

Regele Mihai: „Asta iarăşi nu pot să ştiu. Nu pot să cunosc ce s-a întîmplat în culisele acelor momente. Eu nu ştiu altceva decât ce ieşea la suprafaţă: că era o rebeliune, ca să-l dea afară pe Antonescu şi să preia ei puterea”.

Iată, mi-am spus, încă o dovadă în plus a diplomației! Fără îndoială, Regele Mihai (chiar dacă atunci avea numai 20 de ani) cunoştea situația, precum şi culisele acelor evenimente din 21-23 ianuarie 1941. Răspunsul dat reporterului este al unui mare diplomat. Dacă ar fi afirmat că a fost un puci, pus la cale de legionari, cu amănunte de genul: crime, masacre, jafuri, ar fi deranjat pe unii. Dacă împărtăşea opinia conform căreia însuşi generalul Ion Antonescu a fost organizatorul acestei „lovituri de stat”, ar fi fost acuzat de ceilalți. Interviul ne-a oferit însă şi un subiect incitant - rebeliunea legionară.

De altfel, Regele Mihai, în stilul menţionat mai sus, se pronunță, în acelaşi interviu, atunci când afirmă: „(...) Deodată am auzit că încep fel de fel de buclucuri la Bucureşti. A ieşit, până la urmă, așa-zisa rebeliune a legionarilor”.

Chestiunea principală a problemei este cunoscută şi nu necesită vreun comentariu. A fost o luptă pentru putere, dintre legionari şi Ion Antonescu. Problema este alta: cine anume a provocat aceste evenimente, culisele organizării acestora? O întrebare de actualitate, nu-i așa?...că au fost victime, mai ales din partea populației evreiești, că s-a tras din toate părțile, este un lucru real şi trist. Dar...toate acestea, dar mai ales jafurile, devastarea magazinelor etc., trebuie puse numai pe seama legionarilor?!

Noi, cei care nu am trăit acele evenimente, nu putem da un răspuns concret asupra acestei chestiuni. Adevărul despre acele vremuri îl va spune istoria. Până atunci, folosim ce avem la îndemână. Publicăm prin urmare, câteva fragmente din romanul lui Mircea Eliade, „Noaptea de Sânziene” (2 volume, Editura Ioan Cuşa, Paris, 1971). În rostirea dialogurilor dintre personaje, Mircea Eliade atinge tocmai această „problemă”. Cititorul va trage singur concluzia.

„(...) Biriş se apropie de canapea şi-i puse mâna pe umăr. - Bine că a dat Dumnezeu şi-ai scăpat!, spuse. Greul a trecut. Acum e începutul sfârşitului. Generalul Antonescu e stăpîn pe situație: armata e de partea lui şi armata trage în legionari. Azi, mâine, rebeliunea e lichidată... - Crezi?! Făcu Weissman. Dar Nemții? Ce o să zică Nemții?!...Biriş zâmbi şi își lăsă din nou mâna pe umerii lui.

- Nemții îl susțin pe Antonescu! Ei i-au dat mână liberă să lichideze pe legionari. Crezi că Hitler e un sentimental, să încurajeze o mişcare fascistă atunci când din felurite motive, această mişcare îi incurcă socotelile?! Pe Fuhrer îl interesează un singur lucru, să fie linişte în țară, ca să-şi poată el aduna grânele şi transporta petrolul. (...)

- Îți mulțumesc, duduie Cătălina, spuse Mişu Weissman. Dar să nu crezi că aici, la mata, sunt în siguranță. În blocul ăsta mai locuiesc o sumă de evrei. Dacă la noapte răbufnește din nou rebeliunea, au să fie atacate cartierele bogate. Când am venit, deja începuseră să se adune la capătul străzii, în grădină şi am auzit tot timpul împuşcături...

- Cartierul e bine păzit, spuse Biriş. Am întîlnit cordoane de jandarmi pe toate străzile. Au scos şi tancurile...

- Ce ştii, d-ta?! Făcu Mişu. În timp ce armata se lupta cu legionarii, se ridică mahalalele şi încep să devasteze. Am văzut câteva grupuri când coboram din maşină. Erau haimanale şi pungaşi de rând. Profită de rebeliune ca să prădeze şi să omoare. Îți spun eu, că i-am văzut!...Aici, în cartierul ăsta, nu-i sigur. Mai bine mergem la Dan...

- Şi cum, frate, nu ştii nimic ce se întîmplă?! Întrebă el. Nu ai vreun vecin, să te informeze?! S-o fi terminat, nu s-o fi terminat?!

- Ce să se termine?! Întrebă mirat Bibicescu.

- Rebeliunea.

- Fii serios, coane Mişu, zâmbi Bibicescu. N-a fost, şi nici nu va fi nici o rebeliune. O rebeliune e o acțiune organizată şi unitar condusă. Unde ai văzut d-ta organizație şi conducere?! O serie de incidente, provocate de o mână de criminali şi demenți. Şi câteva mii de derbedei, care au profitat de întuneric ca să devasteze şi să prădeze...”

Prof. Nicolae CUŞA
Constanța, 16 decembrie 2007

NOTĂ

Profitând de spațiul tipografic acordat de revista Magazin-Cultural-Istoric de Informație, revistă a românilor de pretutundeni, voi îndrepta, de asemenea, în această consemnare, un fapt regretabil şi un altul reprobabil. Despre ce este vorba?!

Regretabil este faptul că prestigioasa editură Humanitas, retipărind romanul „Noaptea de Sânziene”, unul dintre cele mai bune romane românești din sec. XX, omite să menționeze că romanul lui Mircea Eliade a fost tipărit în limba română mai întai la Paris, în 1971 la editura Ioan Cuşa.

„Adusese (la Chicago, n.n.) un pachet cu „Noaptea de Sânziene”, pe care o editase - de fapt a cules-o el cu mâna lui”. Sunt vorbele lui Mircea Eliade în Pagini despre Ioan Cuşa, din volumul „Ioan Cuşa (1925-1981) volum omagial îngrijit la Paris de Duiliu Sfintescu, în 1984. În lipsa tipografilor cunoscători ai limbii române, culegea el însuşi, ajutat de soția lui Ileana, şi de D. Bacu, textele pe care le edita. Pentru confirmări a se vedea „Enciclopedia exilului literar românesc 1945-1989” de Florin Manolescu, Bucureşti, compania, 2003, p. 228-229 şi 279-289.

Reprobabil - mai ales - este faptul că aceeaşi editură Humanitas, retipărind în 2007 romanul „Nouăsprezece trandafiri”, al aceluiaşi autor, nu numai că omite din nou să informeze, cititorii în caseta tehnică, că prima editare/tipărire a romanului lui Mircea Eliade a făcut-o acelaşi Ioan Cuşa, pe cheltuiala lui, la Paris, în 1980, la editura sa Ethos (cu un an înainte morții sale, survenită în 1981), dar își permite, prin cei care s-au ocupat cu retipărirea, să omită chiar şi dedicația lui Mircea Eliade: „lui Ileana şi Ioan Cuşa”.

În aceleaşi „Pagini despre Ioan Cuşa”, Mircea Eliade afirma: „Acolo, în turn la Eygalieres - reşedința de vacanță a lui Ioan Cuşa din Provence, am scris o bună parte din „Nouăsprezece trandafiri”, carte pe care le-am dedicat-o lor”.

Cu tot respectul pe care îl am pentru filozoful şi scriitorul Gabriel Liiceanu, directorul editurii Humanitas, nu mă pot abține în a-i pune următoarea întrebare:

Ce s-ar fi întîmplat dacă un fapt similar s-ar fi petrecut cu cărțile scrise de dumneavoastră, sau tipărite de editura ce cu onor o conduceți?!

Probabil s-ar fi ajuns chiar şi în justiție...

Gheorghe ȘTEFU

“Când capeți un răspuns, te luminezi. Când pui o întrebare, în schimb, luminezi lucrurile.”

Constantin NOICA

Scriam odată despre Gheorghe Ștefu, într-o revistă a aromânilor, că domnia sa face parte din tagma subțire - ca număr și ținută - a oamenilor de „da” și de „nu”. A celor care mor la locul și pe vorba lor. Și n-am greșit! L-am cunoscut prin 1960, ca simplu contabil sătesc în cadrul UJCC Timiș și l-am regăsit peste ani ca președinte la nivel județean al aceleiași instituții. Ce să înțelegem de aici, într-o vreme în care tinerii își schimbă trimestrial locul de muncă? Păi să pricepem, că mai avem bucuria de a fi contemporani cu oameni care și-au organizat motivele și scopurile vieții în raport cu înalte norme sociale. Adică, cu oameni de caracter.

V. Todiu

- Domnule Gh. Ștefu, ați acceptat să realizăm acest interviu, dar cunoscându-vă ca pe un om ce prizează convulsiile lumii cu inteligența celui care nu confundă niciodată punctele de vedere, vă rog să acceptați ca un partener pentru care cultura nu este un amalgam de informații, fie și ele de cultură, să vorbim despre orice, numai despre profesie nu!

- De acord.

- Ce carte vă așteaptă acasă?

- Citesc un roman în două volume: „Marea serenității” de Hristu Cândroveanu. Este un mare roman cu și despre aromâni. Este de altfel, primul roman românesc cu aromâni, acțiunea desfășurându-se pe o

perioadă de peste 50 de ani ai secolului 20. Autorul este poet, critic literar și după cum se vede și romancier. Este de origine aromân, licențiat și în filologie, cu o operă literară vastă, având cărți scrise și în dialectul aromân.

- Numiți-mi un scriitor cu care v-ar fi plăcut să fiți prieten.

- Am fost prieten cu marele poet Damian Ureche, care, pe lângă faptul că era un poet important, era și un om de caracter, vesel, spiritual, dar și mare boem.

- Teatrul, în relație cu dumneavoastră, este mai mult vocație sau intoxicație?

- Pentru mine teatrul este o pasiune nestinsă care durează de zeci de ani.

- Cum v-ați apropiat de capricioasa zeiță a teatrului și când?

- Copil fiind, de 15-16 ani, ascultam la un radio cu baterie (în sat nu aveam curent electric), „TEATRU LA MICROFON”, care se transmitea de 3 ori pe săptămână. Așa am reușit să ascult capodopere ale teatrului universal în interpretarea marilor noștri actori: Gh. Storin, Lucia Sturza Bulandra, Nicolae Brancomir, Radu Beligan, Gr. Vasiliu Birlic, Emil Bota și mulți, mulți alții. Poate vi se pare curios, dar eu recunosc după voce peste 140 de actori români. Mai târziu, prin anii '60, prieten fiind cu artistul emerit și director al Teatrului din Timișoara, regretatul Gheorghe Leahu, vedeam aproape toate spectacolele teatrului și unele ale teatrelor din București.

- Cum se numește personajul cu care ați debutat dvs., în teatru și unde?

- Căminul cultural din Dudeștii-Noi, (pe atunci comuna se numea Beșenova Nouă), condus de prietenul meu Nicu Bagia, avea o activitate culturală prodigioasă și diversificată: teatru, brigăzi artistice etc. În toamna anului 1960, un grup de prieteni am hotărât să punem în scenă drama Năpasta de I.L. Caragiale, eu interpretând personajul Dragomir. Apoi au urmat și alte spectacole de teatru: „O noapte furtunoasă”, „Suflete de hârtie” (de un autor rus), „Să fie liniște”, „Omul carea văzut moartea” de Victor Eftimiu și multe altele.

- Încotro teatrul românesc de astăzi?

- Teatrul românesc de astăzi a trecut recent criza anilor '90-'95, dar după părerea mea, marii regizori ce-i avem nu beneficiază de o dramaturgie contemporană pe măsura talentului lor. Se scriu prea puține piese de teatru și se joacă mult dramaturgie străină. Spre exemplu, în anii '70 la Teatrul Național din București, piesele românești

În mijlocul colegilor, aflați în conducerea județene ale „Centrocoop”

reprezentau peste 65% din repertoriul infinit mai puțin!

- Aparțineți prin naștere chinuitului dar gloriosului Neam Aromân. Numiți trei actori cosângeni care ar face cinste oricărui teatru.

- Să încep cu George Vraca, actor cu un glas unic care valora mai mult decât orice instrument musical. Vocea lui era o cutie de rezonanță, dăruia noblețe eroilor săi. A jucat 13 roluri din dramaturgia lui Shakespeare. Apoi, Toma Caragiu, un actor complet, „o minune a artei”, cum l-a caracterizat Radu Beligan. În fine, dar nu în ultimul rând, Ion Caramitru, un june prim al anilor '70-'80, director general al Teatrului Național din București și președinte „Uniter”. El este cel care a avut o interpretare magistrală în „Hamlet” în 1985 și în „Ștefan Luchian” în film în 1981. Este un mare actor.

- Povesteți odată ceva în legătură cu Papil Panduru. Chiar așa se numea? Și când și cum v-ați cunoscut?

- Pe amicul meu Papil Panduru l-am cunoscut în 1962 când după absolvirea Institutului de Teatru și Cinematografie din București a fost repartizat la Teatrul „Matei Millo” din Timișoara. Îl chema Papil Pagubă, oltean din Caracal. Directorul Teatrului, Gheorghe Leahu i-a propus și a acceptat schimbarea numelui în Panduru. Un nume cu mai mare rezonanță pentru un actor.

- În „top”-ul actorilor români întocmit de dumneavoastră și repetat cu diverse prilejuri, Radu Beligan e „primul dintre cei dintâi”. Adevărat?

- Da. Pentru mine Radu Beligan este cel mai complet om de teatru. Pe lângă faptul că are un talent ieșit din comun are și o vastă cultură. A fost ales membru al Academiei de Artă din RDG. A fost reales pentru a treia oară consecutiv în funcția de președinte al Institutului Internațional de Teatru, fapt unic în istoria acestei organizații. Apoi a fost ales președinte onorific pe viață.

- Ce gazetă „adultă” vă mai amintiți cu plăcere din anii tinereții?

- Vorba poetului: „Aducerile-aminte din stoluri cad în picuri”....Am amintiri frumoase din anii tinereții, dar nu pot nominaliza pentru că sentimentele mele față de

„gazeta” mea de o viață sunt parcă cele mai puternice.

- Vă considerați un om echilibrat în ceea ce privește reacțiile față de laude și contestări?

- Da. În general accept cu plăcere laudele (care sunt sincere), dar contestările le analizez pentru a vedea dacă sunt justificate și dacă sunt, le accept.

- Vă aflați la vârsta unui responsabil de clan cu atributele lui Moromete, de aici, privind peste umărul vremii, vedeți oameni a căror părere v-ar fi interesat?

- Au fost și sunt mulți oameni în cercul meu de prieteni cu păreri diferite de ale mele și dacă sunt competente le respect, dacă nu, le contest argumentat.

- Ce nu vă place în revista pe care o conduceți?

- Încep cu ce-mi place: e scrisă bine, apar materiale din diverse activități: literare, politice, economice, sport, religioase etc. Ce nu-mi place? Poate unele interviuri pe aceeași temă, publicate în revistă care se repetă prea repede, cum ar fi cele cu temă medicală. Dar calitățile revistei fiind mari și multe, vă felicit!

În spectacolul vieții...

Doi buni prieteni: Traian Chilom și Iurie Darie

Alintat de omologii

„Lumea e guvernată de personaje pe care cei ai căror ochi nu ajung până în culise nu pot nici măcar să și le închipuie”. Benjamin Disraeli (prim-ministrul Marii Britanii în 1867)

Henri-Robert Petit spunea în 1934: „Francmasoneria formează un stat în stat. Ea este condusă de reguli care îi sunt proprii. Pozează legi, un tribunal și o justiție pur masonică. Ea trăiește în afara societății, a cărei coloană vertebrală totuși este.”

S-a publicat mult despre Francmasonerie în ultimii ani. Ține probabil de o anumită strategie. Ar părea un argument la afirmația unui mare mason român, Lazăr Schiteanu, care spunea că astăzi Francmasoneria nu mai este o organizație cu caracter secret, ci una cu caracter discret.

Totuși nu prea se știe mare lucru despre factologia acestei organizații. Bănuiesc că există o cronologie a momentelor și acțiunilor prin care a fost implicată în istoria universală.

Istoria lumii se confundă cu istoria Francmasoneriei! Am să vă dau, desigur, câteva exemple importante într-o oarecare cronologie a ultimului secol, deși poate mai riguros așezate le găsiți în nenumăratele cărți apărute în ultimii ani,

care par a fi divulgate totul despre Francmasonerie.

Sunt în aceste relatări multe situații și acțiuni pe care nu le agreez sau le dezaprob, dar așa cum un om trebuie să-și asume trecutul său cu bune și cu rele, fiind parte din ființa lui, la fel și Francmasoneria își asumă istoria cu toate demersurile care-i aparțin.

Înțelegeți ?

În 1908, de exemplu, cu sprijinul Marelui Maestru al Marelui Orient din Portugalia, Sebastiano de Magalha Lima, a fost asasinat regele Carol al Portugaliei, împreună cu fiul său, prințul Louis-Philippe, pentru ca astfel, la 5 octombrie 1910, să se proclame Republica Portugheză.

În 1914 a avut loc un eveniment planetar: Francmasoneria Universală a creat și condus primul război mondial, după ce pe 28 iunie, la Sarajevo, se executase sentința din 1912 a Tribunalului Secret al Francmasoneriei, privind așa-sinarea arhiducelui Franz Ferdinand și a soției sale.

În 1917 s-a realizat, după un plan francmasonic, Revoluția Rusă din februarie și apoi „Marea Revoluție Socialistă din Octombrie”. Deși este discutabil tot ce s-a întâmplat și mai ales atitudinea lui Vladimir Ilici Ulianov (Lenin) și a lui Leiba Bronstein (Troțki), care au pus la cale, în cafenea „Rotondă” din Montparnasse, odioasa execuție a familiei imperiale ruse, urmată de interzicerea bisericilor ortodoxe.

Au existat și erori, însă excepțiile relevă definițiile.

Încă din 10 ianuarie 1920 a fost înființată Societatea Națiunilor. Embrion al Marelui Guvern Mondial. Un vis al înaintașilor masoni.

În 1945, la San Francisco, s-au pus concret bazele Organizației Națiunilor Unite. În 1946, la Universitatea din Zurich, Marele Maestru Winston Churchill pledează pentru formarea Statelor Unite ale Europei,

precizând că primul pas practic va fi constituirea unui „Consiliu al Europei”. Înțelegeți? Eram în 1946!

În 1947 Adunarea Generală O.N.U. a adoptat rezoluția privind crearea unui stat evreu independent în Palestina. Israel.

În 1948, la Haga, se desfășura deja Congresul Europei.

Comitetul Internațional, care a organizat Congresul Europei, a creat imediat după congres Mișcarea Europeană, ca organizație neguvernamentală pentru promovarea Comunității Masonice Europene. Primul președinte de onoare a fost, desigur, Maestrul Winston Churchill.

În 1961 a fost creat Centrul de Legătură și Informații al Puterilor Masonice Semnate ale Apelului de la Strasbourg (CLIPSAS). Un proiect uriaș!

În sfârșit, în 1969 a fost adoptată Carta Masoneriei Tradiționale Libere.

Borna istorică

În ce privește relația cu bisericile, iată, deși Sinodul Bisericii Anglicane a emis importante critici contra Francmasoneriei, ca și episcopii germani în decursul vremii, asta n-a împiedicat faptul ca la 3 mai 1980, Margaret Thatcher, membră a lojii de adopțiune feminine „Eastern Star” din Washington, să devină prima femeie din Europa care ajunge prim-ministru al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord.

În 1989, pe 7 iulie, masoneriile europene se reunesc la Strassbourg pentru noi planuri.

Scrisoarea lui G. Bush către Fr. Mitterrand, trimisă în același iulie 1989, conține trei lucruri: schița americană de funcționare a lumii, formula de detașare a țărilor central și est-europene din sistemul co-munist, pre cum și problema abordării diferențiate a acestor țări de către Europa de Vest.

Trebuie adăugat că pe 2-3 decembrie G. Bush s-a întâlnit cu M. Gorbaciov în insula Malta spre a pecetlui „Noua Ordine Mondială”.

Gorbaciov și-a luat atunci un angajament față de anumite forțe, printre care și față de Masonerie, privind lichidarea ultimelor regimuri totalitare est-europene.

A fost o bornă istorică! Astfel devenea posibil ca în 21 noiembrie 1990 să fie adoptată Carta de la Paris, privind noua Europă, document semnat și de România, vizând instaurarea unei noi ere de democrație, pace și unitate pe continentul european...

Există totuși glasuri ale unor personalități impor tante în tonul cărora se regăsesc note sceptice și îngrijorătoare, critice, amenințătoare și chiar repugnatorii la adresa Francmasoneriei.

Un grup de oameni

Savantul Dr. N. C. Paulescu, spre exemplu, scria în 1913 în lucrarea *Spitalul, Coranul, Talmudul, Cahalul, Francmasoneria: „Deasupra Francmasoneriei albastre, aceea a celor dintâi grade, și*

deasupra Francmasoneriei gradelor Superioare există o serie de societăți internaționale care constituie o a treia Francmasonerie invizibilă, cu adevărat secretă chiar pentru cele precedente. Totuși, membrii acestei masonerii invizibile fac în același timp parte din atelierele Masoneriei albastre și din cele ale Masoneriei gradelor înalte.

Prin urmare, Francmasoneria, considerată în totalitate, este compusă de o superputere de societăți și fiecare dintre ele este secretă pentru cele ce se află sub dânsa. De sus până jos ele lucrează unele asupra altora, în același mod cum societățile inferioare lucrează asupra lumii profane.

În capul Francmasoneriei, în vârful gradelor și al asociațiilor

se găsește un grup de oameni care conduc toată această colosală organizație. Acest Consiliu Superior este compus din șefi necunoscuți, chiar dintre masoni, având cele mai înalt grade...

Dar Francmasoneria are o mulțime de apendice, ea a creat un număr considerabil de asociații pe care le vom numi sub-masonerii.

Asemenea codițe sunt, de exemplu, Ligile liberei cugetări, ale Drepturilor omului, cele ale învățământului lui, Societățile de bibliotecă, de conferințe, de Universități populare... până și sindicatele de lucrători...”

Scopul Francmasoneriei, interveni maestrul, n-a fost, nu este și nu va fi acela de a se risipi în polemici ca să schimbe opinia sau atitudinea cuiva în relația sa critică față de Francmasonerie.

În codul etic al Francmasoneriei există, printre altele, următorul îndemn: nu lăsa să te domine nici o pasiune!

COLȚUL DOCTORULUI

Hidratează-ți pielea, nu face dușuri fierbinți

> Fă dușuri scurte (nu mai mult de 10 minute) și folosește apă caldă. „Apa fierbinte poate părea foarte bună într-o zi friguroasă, însă scoate din piele uleiurile naturale protective, ceea ce face ca aceasta să rămână deshidratată și să apară iritații, spune David Bank, dermatolog la Mount Kisco din New York.

> Hidratează-ți pielea de două ori pe zi. Ideal este să folosești o cremă care să conțină uleiuri după dușul de dimineață și seara, înainte de culcare. Poți să-ți protejezi fața și mâinile atunci când ieși din casă cu creme hidratante, foarte bune fiind cele pe bază de ape termale,

> În perioada rece, șamponează-ți părul la 2-3 zile. Atunci când este spălat zilnic, uleiurile naturale scad în cantitate.

> Nu bea lichide foarte fierbinți și foarte reci.

> Cei cu afecțiuni cardiace și respiratorii trebuie să evite deplasările, pentru că riscă să aibă complicații serioase din cauza temperaturilor scăzute.

Dr. Carmen POPESCU

Ipoteze inedite

Memoria omenirii

Memoria omenirii vorbește despre un conflict autodistrugător al civilizațiilor - Războiul vedic din Vedele, a lui Arjuna care se războia cu "rachete" iar efectul acestor "arme" e descris ca devastator. "Legende" despre Sodoma și Gomora, ce se presupune a fi fost distruse în urma unor explozii nucleare.

Nici "migrația" unor popoare nu e străină de dispariția unor civilizații înfloritoare (de exemplu, Mugalii - 100.000 de războinici care au ocupat și distrus parțial civilizația indiană care număra o populație aproximativ la 30 milioane de oameni). Desigur că popoarele războinice au preluat și perpetuat o parte a cunoștințelor dobândite. Astfel, asirienii, după ocuparea Babilonului au lăsat în viață o parte din constructori și pe specialiștii în jocuri mecanice care îi amuzau pe regii asirieni, dar au distrus majoritatea "savanților". Pe glob, a fost posibilă dezvoltarea unor civilizații peste care n-au trecut migrațiile (pe insule mari și izolate, ca de exemplu Creta) sau care dominau continentul (civilizațiile vechi americane), ceea ce face mai credibilă legenda despre înfloritoarea Atlantidă.

Ștefan APENESCU

SPORT

O fi bai, da' nu-i catastrofă !

Aceasta este o fantezie. Și nu poate fi altceva, din moment ce, după spusele porumbeilor din Piața Operei, ceea ce urmează ar fi discursul unui profesor devenit taximetrist, și, ajuns trist din cauza conducătorilor fotbalului din urbea noastră. Auzi vorbă ! Profesor universitar, taximetrist și profesoară cu două licențe, îngrijitoare de bloc ! Și, pe lângă toate astea, să vorbești singur pe stradă ca să te poată înregistra oricine. Iată, cele reținute de porumbei, de la acel taximetrist trist, umblând zălud prin centru: „Cel mai important lucru este să iubești fotbalul, să respecti fotbalistii adevărați, să încurajezi valorile, să respecti tradiția locului și să fi slujitor al fotbalului.

Specularea sentimentelor pentru echipă ale suporterilor, ușor de înțeles, ușor de speculat, ne face să vedem că se încearcă, mai curând, comercializarea orgoliului „iubitului conducător” în lipsa unor intenții măcar onorabile, și, ni se oferă surrogate de sentimente și surrogate de idei mari.

O fenomenală nepricepere a unor „regizori-finanțatori, care, n-au avut și nu au, nici în clin, nici în mână cu fotbalul, o neștiință completă a perspectivei, intrigi și atacuri verbale de maidan, tolerarea și încurajarea unor acte huliganice, au reușit să compromită o idee frumoasă, și, mai ales, să inspire o definitivă neîncredere fanilor.

Stupiditatea unui conducător, nu trebuie lăsată să-și dea toate neplăcutile consecințe.

E de la sine înțeles, că la Timișoara, se pun probleme speciale, care trebuie gândite și formulate de oameni care nu sugerează prin simpla lor prezență, absența oricărui bun simț. Iar greșala de a ne servi idei și elemente goale de conținut se răzbuună crunt, efectul de durată fiind numărul privitorilor din tribună, din ce în ce mai mic...

Camil Petrescu spunea prin 1928 : „Toată lumea normală poate ridica de jos o greutate de cinci kilograme. Puțini ajung până la 40, și numai atleții ridică 90. Iar de aici în sus numai campionii.” Principiul acesta îl considerăm esențial și în fotbal.

Atenție, nene lancule! În sufletul timișorenilor nu se intră cu cizmele de mușic murdare de țitei. Și, dac-o fi și-o fi să pleci, deși și la promisiuni și la amenințări, n-au fost decât vorbe, vorbe, vorbe, o fi bai.

Da' nu-i catastrofă !

Cu o linie de clasament bună (19-10-5-4 37-27 35), sperăm ca onor conducerea să-l înțeleagă, să-l realegă și să-l asculte pe Dusan Uhrin, care, cred porumbeii, poate duce echipa mult mai sus.

Victor ENACHE

Tristețea pietrelor

(parodie)

Tristețea pietrelor curate,
Ce stau în boluri adunate,
Noi nu vom ști-o și n-o știm,
Iubindu-ne, nu le iubim...

Tristețea pietrelor ce mor,
Și care stânci au fost odată,
De care stânci le este dor,
Noi nu vom ști-o poate, niciodată!

Tristețea pietrelor ce mor,
Închise-n bol, la noi răzbate,
Că nu le-adiie nici un vânt,
Și nici un val nu le mai bate.

Tristețea pietrelor ce mor,
Și care-au fost odată moi,
De lutul sfânt le este dor,
Din care-am fost creați și noi.

Tristețea pietrelor curate,
Ce stau în bolul cristalin,
Din albiu repezi adunate,
Este odihnă, ori e chin ?

Victor ENACHE

POZA CU PRIETENI AROMĂNI

De la stânga la dreapta: Teia Paris, de la Banca Națională a României, Stila Beca, de la Ministerul Transporturilor și Stere Farmache, de la Bursa de Valori

Madona-i... rugăciune!

Madona-i... rugăciune!
Ce dragoste e mai curată
Ca Mama ce-și zărește-Odorul
În joaca Lui nevinovată
Cu Sfântul Ioan Botezătorul?

Un biet sticlete-n pumnii mini,
Ce-abia-și ținea o răsufare,
Cu gând ciudat l-ai săi "Amicii"
Cerșea un pic de îndurare...

Cu fruntea ca o Sanctitate
Și ochi plecați cu sfiiciune,
Cu chipul numai bunătate,
Madona-i ca o rugăciune!

Un pui de Înger zugrăvit
De-un Rafael neprihănit!

6.01.2008

Cuvol Jicman

"C) cum Rafael creat-a pe Madona Adminezic",

1879, 15 aprilie - "Conversații literare" (Mihai

Eminescu)

"Madona cu sticletele" - Rafael Sanzio (1483-1520),
Galeria degli Uffizi, Florența, 1506

Putea fi salvat Ștefan de la moarte ?

22 iunie 1462, o zi cu ghinion pentru Ștefan. Atacând Chilia, este împușcat în glezna stângă, iar „oastea se întoarce îndată înapoi spre Suceava, ducând cu dânsa pe Domnul rănit care suferă mult timp după această rană și numără pățania de la Chilia ca întâia din înfrângerile sale...” Au trecut anii, dar rana nu s-a vindecat. De altfel, nici n-avea cum, căci Ștefan era mai tot timpul călare. Mai mult, în 1486, în lupta de la Șcheia, pe Siret, calul lui Ștefan a fost rănit și a căzut cu domnitorul, accentuându-i boala de la picior. Timpul trecea, iar rana nu dădea semne de a se închide. Ștefan n-are încotro și apelează la medicii curților apusene. Se pare că primii medici sosiți la Curtea suceveană au fost „Hermann bacalaurio in medicina” și astrologul Baptista de Vesentio. Sigur că prezent este însă la 1468, Ion Bărbierul (Maestro Zoano barbero), un genovez care făcea cam de toate: tuns și ras, „lăsare de sânge”, scoaterea măselelor, îngrijirea rănilor de război, fiind „un om cu multă experiență”. Apoi, în 1473, apare la Suceava și chirurgul evreu-spaniol, Isaac Beg. Va mai trece un chirurg venețian, care nu se știe ce a făcut. Mihail Sadoveanu scrie că pentru vindecarea răniî însuși Mengli Ghirai îl trimisese pe vraciul

cazazac Solom „ascuțit la minte și cu barba roșie”. Un timp s-a aflat la Curtea Sucevei și un mare meșter în repararea nasurilor tăiate, numit Don Antonio Brânca. Nimeni nu reușise să aline durerile domnitorului. După 1500, Ștefan avea din ce în ce mai mari dureri. După mai multe cereri, Veneția îi trimite, la 1 august 1502, pe bătrânul medic Mateo Muriano, bolnav însă și el. Abia după trei săptămâni este capabil să se îngrijească de rana domnitorului, Rana se deschisese din nou. Muriano îl îngrijește timp de două luni de zile și chiar socotește „satisfăcătoare sănătatea, domnitorului.” Pe doctor,

însă, puterile îl părăsesc, astfel că la sfârșitul lunii iulie 1503 moare la Suceava. Familia domnitorului e îngrijorată. Se hotărăște trimiterea postelnicului Teodor la Veneția pentru a cere un nou medic. Acesta este primit de doge, aflând de la sol că „domnitorul nu-și poate mișca mâinile și picioarele... dar altfel e sănătos!” Colegiul medicilor din Veneția îl va desemna pe tânărul doctor Hieronimo di Cesena. Ajuns la Suceava, acesta constată că „starea sănătății lui Ștefan era critică”. La 7 decembrie 1503, Leonardo Massari, aflat la patul bolnavului, constată că acesta avea „picioarele acoperite cu răni”. În ianuarie 1504 de Ștefan se îngrijeau trei medici: Hieronimo di Cesena, un hekim, (chirurg) trimis de Mengli Ghirai și un bărbier de la Buda. Degeaba. Podagra nu-i dădea pace. N. Iorga scria: „Suferea de boala pe care i-o dăduseră ostenelele sale războinice, nopțile de iarnă nedormite, în lagăr, petrecerea îndelungată în umbra umedă a codrilor prieteni, goana peste câmpii în bătaia furtunilor și subțierea ploilor de primăvară și de toamnă și a zăpezilor mari”. O singură soluție se dădea acestui caz, arderea cu fierul roșu, dar pe care nici medicii nu erau siguri de reușită. Familia n-are încotro și acceptă. Se pare că a fost de acord chiar și Ștefan. A urmat o operație groaznică, arderea rănilor cu fierul înroșit, urmată de dureri grozave, care totuși nu i-au întunecat nici mintea, nici judecata. Abia la doua zile după operație, marți, 2 iulie 1504, orele patru „din zi”, (în cronică de Matei Micchowski există informația: 2 iulie 1504 „la o ora după răsăritul soarelui”) inima lui Ștefan a încetat să bată. „El, scria N. Iorga, fu îngropat la Putna, subțierea de marmură ce-și pregătise și care se vede și astăzi”. Putea fi salvat Ștefan? Cu leacurile și cunoștințele medicale existente atunci, cu siguranță nu. Podagrei, „boala provocată de depunerea serurilor acidului uric în regiunea unor articulații, inflamându-le și provocându-i pacientului dureri violente, greu de suportat”, nimeni nu-i venise de hac. Ștefan având atunci, 64 sau 65 de ani, o vârstă înaintată pentru acele vremuri. Lui Ștefan, „poporul, scria N. Grigoraș, i-a păstrat cea mai curată amintire, și l-a urcat deasupra tuturor domnitorilor pe care i-a avut”.

Această pagină a fost realizată de scriitorul Eugen Șendrea, cu sprijinul editurii Vicovia din Bacău, condusă de domnul Viorel Cucu.

Atentatul de la Roman

La 12 aprilie 1562, o adevărată armată de 6.000 de oameni, intrau în Roman. Printre ei, slujitori de tot felul, curteni, boieri mici și mari, lefegii. Toți aceștia aveau o singură misiune: de a-l sluji și apăra pe domnul Moldovei, Despot Vodă.

Despot Vodă? Un nume cunoscut nu numai în Țările Române, dar și în Europa. Înainte de a fi domn se numea Iacob Eraclid Despot și era de origine, grec. Foarte învățat, „om al Renașterii” el era stăpânit de o ambiție fără margini. Pretindea că se trage din familia Despoților de Samos. Inventiv și dotat cu o imaginație bogată și-a alcătuit și publicat arborele genealogic. Afirma că este rudă chiar cu doamna Ruxandra, soția lui Alexandru Lăpușeanu.

La curtea acestuia fu bine primit. Bogatele cunoștințe la medicină, tactică militară și poezie făcuseră o impresie deosebită. Dar, „pe cine nu lași să moară, nu te lasă să trăiești”. Așa că Despot organizează un prim complot împotriva binefăcătorului său domnitorul Alexandru Lăpușeanu. Descoperit, fuge la Curtea Imperială a Habsburgilor. Revine cu ajutorul lor și la 18 noiembrie 1561 după lupta de la Verbăia, devine... domn al Moldovei! Lui însă îi trebuiau bani. Și nu puțini. Trebuiau plătiți lefegiii, cei care l-au ajutat și în plus, tributul. N-are încotro și introduce

o dare excepțională de un galben pe fiecare gospodărie țărănească. Mai mult, a luat podoabele și vasele prețioase de la mănăstiri transformându-le în monezi de aur și argint! Se cunoaște și meșterul care a bătut acești bani: Wolfgang Lupu Sasu. Izbucnesc nemulțumiri. Are loc o răscoală țărănească. Iată de ce în acea seară de 12 aprilie, Despot se afla la reședința Episcopatului Romanului. Discuțiile, aparent protocolare, se prelungesc până noaptea târziu. Ajunși în curtea Episcopiei, la lumina torțelor, cei doi se despărțiră. Deodată, aga (șeful poliției) observă că mâna unuia dintre „husărei” căuta sabia...

„Și, scrie Martin Belsius, în timpul nopții un trădător care îl pândea cu multă vigilență a fost prins purtând sub mantie sabia scoasă din teacă. (Atentatorul) se numește Voinea (și) este unul din husăreii care sunt în număr de 12 (și) care cercetează drumurile pe care să umble el (domnul)?” Ce s-a întâmplat? Supus la cazne, Voinea mărturisii o parte din firele complotului boierilor nemulțumiți.

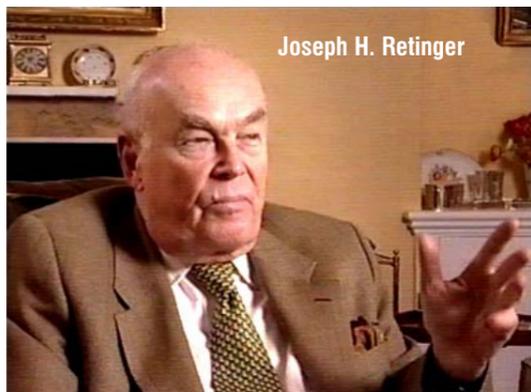
Dar, „de ce ți-e frică nu scapi”. Un complot condus de hatmanul Tomșa îl va ucide în noiembrie 1563.

„Fie că vrei, fie că nu, vom avea un guvern mondial.
Singura chestiune e dacă va fi acceptat ori impus”.
James P. Warburg (bancher)

Joseph H. Retinger. Atrigant de mâna întâi, Joseph Retinger a fost o piesă esențială în opera de cimentare a unității europene; deși e foarte greu să afli date din viața sa, majoritatea sunt oferite de Martin Lozano, care ne va fi de folos și pentru a defini profilul lui Rockefeller.

Retinger s-a născut la Cracovia în 1887, într-o familie bogată de origine iudeo-austriacă, iar de educația lui s-a ocupat un membru al Societății Fabiene. Când a împlinit optsprezece ani, a plecat să studieze Literele la Paris, unde a avut primele contacte cu sferele sociale înalte. Prietenia cu colonelul american Mendell House l-a ajutat să adere la activitățile Mesei Rotunde și ale CFR. A dus o viață aventuroasă, cu călătorii neîntrerupte, care l-au aruncat pe scenele politico-diplomatice ale conflictelor europene din prima jumătate a secolului al XX-lea. Activitatea lui frenetică se caracterizează printr-un paralelism șocant cu aventurile celebrilor agenți itineranți ai francmasoneriei iluministe.

Joseph H. Retinger

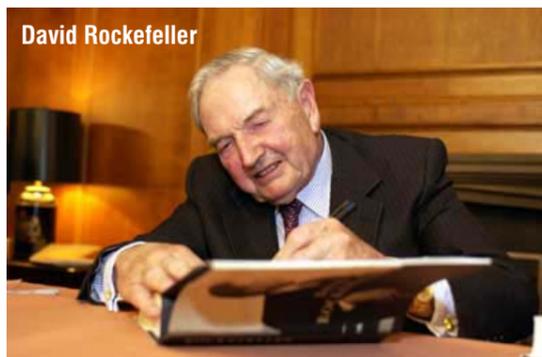
La Paris, a studiat și la Școala de Științe Politice; apoi, la Munchen, a studiat psihologia. Mai târziu, în 1914, s-a înscris la London School of Economics, unde a menținut contacte intense cu cercurile fabiene britanice din jurul acestei instituții influente. Inițiat în francmasoneria suedeză, a plecat în Statele Unite, unde și-a extins relațiile la nivel înalt. În Mexic, a sprijinit în-

ființarea Partidului Revoluționar Instituțional, și, mandatat de acesta, a purtat tratative diplomatice cu Vaticanul. În fine, la încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, Joseph Retinger și-a construit o magnifică rețea de contacte și relații de influență, care se întindea în întreaga Europă și în toată America. Despre el se spunea că, de cum ridica receptorul, putea vorbi cu președintele Statelor Unite. Cu toată restrânsă lui importanță publică, a avut o mare influență în cele mai discrete și selecte anticamere ale puterii. Subliniindu-i rolul și discreția, Bernhard de Olanda i-a adus un ultim omagiu în acești termeni: „Istoria cunoaște numeroase persoane importante care, în viață, au fost centrul atenției generale. Ele au fost admirate și laudate de toți și nimeni nu le ignoră numele. Există, totuși, și altele, a căror influență, mai mare, le-a marcat personalitatea pe timpul vieții, deși nu sunt cunoscute decât într-un cerc foarte restrâns de inițiați. Joseph Retinger a fost una dintre aceste persoane”. (Bulletin no. 5 du Centre de Culture Europeen).

* * *

David Rockefeller. Ființului Bernhard al Olandei și lui Retinger li se atribuie titlul de părinți ai Clubului Bilderberg fiindcă l-au promovat în Europa și SUA. Dar tatăl autentic al acestuia a fost, din umbră, multimilionarul David Rockefeller care, printre alte multe calități, o avea și pe aceea de mason. El a pus în practică acest proiect ambițios cu proprii lui bani, așa cum mai înainte procedase și cu Trilaterală, pe care o vom analiza în continuare.

Primul protagonist al legendarei saga a familiei Rockefeller a fost John Davison Rockefeller, care s-a născut în 1839, la Richford (New York), într-o familie care descindea din imigranți iudeo-germani, sosiți în Statele Unite în 1733. După o lungă experiență în domeniul petrolier, acesta a înființat de unul singur compania Standard Oil și, plecând de la ea, a fost protagonistul unei ascensiuni imparabile, care a culminat cu dominația practic absolută a trustului Rockefeller în industria petrolului. În această ascensiune, și-a zdrobit concurenții prin tot soiul de viclesuguri, extorsiuni, mituiri și ilegalități. Expresia preferată a fondatorului dinastiei era „Dumnezeu să binecuvânteze Standard Oil”, iar lozincă imperiului său economic este: „Pentru binele omenirii”. Una dintre căile prin care și-a consolidat imperiul a fost penetrarea băncilor, care a culminat în 1955 cu fuziunea dintre Chase National Bank și Bank of the Manhattan Company, legată de grupul Warburg, din care a rezultat Chase Manhattan Bank, prezidată, începând din 1969,

David Rockefeller

de David Rockefeller, nepotul fondatorului dinastiei și actualul patriarh. Tatăl său, John D. Rockefeller, a creat o serie de fundații filantropice, cărora le-a transferat mare parte din activele sale. De pildă, menționăm că Fundația Rockefeller a primit patru milioane de acțiuni de la Standard Oil din New Jersey și două milioane de titluri de la Standard Oil din Indiana. Deși primul care a întrezărit avantajele filantropiei moderne a fost scoțianul Andrew Carnegie, familia Rockefeller avea să profite mai

mult din acest instrument valoros, fiindcă nu le-a folosit doar pentru a-și îmbunătăți imaginea, ci și pentru a-și camufla reglările de conturi antitrust. Ca și cum n-ar fi destul, fundațiile sunt scutite de plata impozitelor.

Aceste instituții au dispus în ultimele cinci decenii de o putere și o influență hotărâtoare în elita politică și financiară mondială, căci de la ele au provenit majoritatea actanților politici americani din această perioadă. Și cei din perioada postbelică, dar și cei care au preluat ștafa în generația următoare, veneau direct din organele de conducere ale fundațiilor, mă refer la Walt W. Rostow, Zbigniew Brzezinski și Henry Kissinger.

Încă din 1936, Fundația Rockefeller era un precursor în domeniul controlului natalității. Morala epocii nu cadra cu asimilarea teoriilor anticonceptive, dar trecerea timpului și o campanie propagandistică eficientă au înlăturat nenumărate obstacole în calea acestora. „La sfârșitul anilor 1950, controlul natalității ajunsese una dintre prioritățile politice externe americane”, arată scriitorul Martin Lozano. „Într-atât, încât în 1958, Departamentul de Stat a adoptat teza generală conform căreia tocmai creșterea demografică era cel mai mare obstacol al dezvoltării economice și sociale și al menținerii stabilității politice în țările Lumii a treia.

Negociatul criminalilor

Pe aceeași cale, Fundațiile Rockefeller au finanțat mișcări pseudo-spirituale moderne, și chiar secte precum Hare Krishna. David Rockefeller a subvenționat personal felurite societăți pseudo-inițiatice, care dau asigurări că reprezintă tradiția pierdută, cum e cazul celei numite AMORC.

Clanul subvenționează și campaniile politice ale candidaților apropiați cauzei. În 1950, Robert Taft, candidat la președinție, a denunțat faptul că „începând din 1936, pe toți candidații republicani la președinția Statelor Unite i-a nominalizat Chase Manhattan Bank.

Puterea lui David Rockefeller s-a întins asupra unei imense rețele de influențe și relații sociale, țesute în spațiu și timp de către fundațiile trustului, ca și asupra posturilor de primă categorie ocupate în organizații precum Round Table, Consiliul Relațiilor Externe, Comisia Trilaterală ori Clubul Bilderberg, fără a mai pomeni de președinția Băncii Chase Manhattan. Autentica sa putere nu rezidă în organizațiile politice, ci în organismele de acest tip. În cartea sa autobiografică intitulată *Random Reminiscences*, David Rockefeller a afirmat că „una dintre instituțiile care ne-a ajutat cel mai mult a fost Departamentul de Stat”.

Clanul Rockefeller n-a ezitat să obțină beneficii din momentele cele mai delicate care au caracterizat aceste ultime secole, nego-ciind cu criminali și dictatori de tot soiul, în vremuri de pace dar și de război. Atât Răz-boiul din Vietnam, cât și cel arabo-israelian din 1973, au provocat nu-meroase denunțuri, în care trusturile petroliere (printre ele, EXON și SOCONY ale lui Rockefeller) erau acuzate că obțineau beneficii din prima, și o promovau pe a doua, în scopul de a determina creșterea prețurilor la țiței. Așa au afirmat jurnalul *Washington Observer* și jurnalul de investigație C. Baker în cartea sa intitulată *Rockefeller și marea farsă a crizei energetice* (The Great Rockefeller Energy Hoax, 1974).

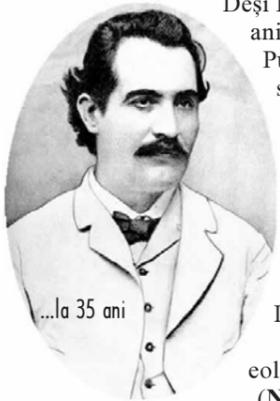
Împreună cu Fundația Carnegie, clanul a finanțat programe de selecție rasială și eugenie în Germania nazistă.

N-am făcut nimic încât să mă căiesc

Din anii 1960 și până astăzi, el a dat ocol planetei în avionul cu reacție personal, pentru a se întâlni și negocia cu șefi de stat și prim-miniștri de orice sorginte ideologică. Peste tot a fost primit cu respect reverențios, mai ales în țările fostului lagăr sovietic. Această ultimă circumstanță a fost comentată de George Gilder, un intim al familiei, în următorii termeni: „Când David se duce în Rusia, e tratat ca un rege. Și e curios că nimeni nu-i în stare să facă reverențe, să laude și să proslăvească un Rockefeller la fel de bine ca marxiștii”.

Timp de treizeci și cinci de ani, acest membru al prolificii dinastii a fost președinte al Chase Manhattan Bank, de unde a extins în întreaga lume urzeala rețelei de interese economico-politice a Statelor Unite. În plus, deși este acuzat că a menținut relații obscure cu dictatori de talia lui Saddam Hussein și Augusto Pinochet, se apără astfel în autobiografia sa: „Mi-ar plăcea să fi făcut lucrurile mai bine, dar n-am făcut nimic atât de grozav, încât să mă căiesc”.

Cristina MARTIN

...la 35 ani

Deși Eminescu n-a avut parte de o viață lungă: a murit la 39 de ani (asemănându-se, din acest punct de vedere, cu Byron, Pușkin, Leopardi și alți nefericiți poeți de geniu — primul s-a stins din viață la 36 de ani, al doilea la 38, iar al treilea la 39), totuși autorul *Luceafărului* a lăsat amintiri neșterse în rîndurile celor care l-au cunoscut.

(Valentin Dogaru: *Ei l-au cunoscut pe Eminescu*)

***

Lui nu i-a fost scris să se bucure de viață lungă. Intelectul îi surpa fizicul.

Nervii lui, din cale-afară simțitori, vibrau ca o harpă coliană la orice adiere a vîntului.

(N. Gane: *Eminescu, în volumul Eminescu comemorativ*)

***

„În sfîrșit, avui ocazia să văd pe acest om în carne și oase. El veni într-o dimineață pe neașteptate și ramase la masă la noi — aveam atunci gospodărie comună cu Maiorescu.

Îl văd încă intrînd în sufragerie, timid și sîngaci, cu toate că nu era stingherit, neîndemînat în fiecare mișcare (...) Mai mult scund decît înalt, mai mult voinic de-cît svelt, cu cap ceva cam mare pentru statura lui, cu înfățișarea prea matură pentru cei 26 de ani ai săi (...)

(Mite Kremnitz: *Amintiri fugare despre Eminescu*)

***

„Eminescu era om al singurătății: îi plăcea deci să stea acasă, și ținea să aibă locuință curată, luminoasă și bine aerisită.

În toamna anului 1877, cînd i-am făcut propunerea să vie la București, el părea a fi fost lipsit de acestea, căci în scrisoarea de la 12 octombrie, prin care-mi dă răspuns, el zice între altele:

„Dar n-am cu ce veni. Asta m-a făcut să-mi țin gura pînă acuma — 100 de fr.(anci) am pe lună; din ce dracu să plec? Am și *bagaje: cărți, manuscrise, ciobote vechi, lăzi cu șoareci și molii, populate la-ncheieturi cu deosebite naționalități de ploșnițe*. Cu ce să transport aceste soiuri de avere mobilă în sens larg al cuvîntului?”

(Ioan Slavici: *Amintiri*)

***

Voi învăța-o românește eu, și-om vedea dacă fiica Văcăreștilor va continua să ne nesocotească...

„Înainte de a fi învăluit de întunericul ce-i vestea moartea apropiată, Eminescu află de la Maiorescu o veste ce avu darul să-l tulbure: coborîtoarea Văcăreștilor, ea însăși poetă, își scrisese primele versuri într-o limbă străină (în limba franceză, n.n.).

Își înalță atunci trupul încovoiat, mușenia lui obișnuită se desteleni și rosti frumos cuvinte de anatema: *Să nu știe românește? Spuneți-le* (era vorba de părinți...) *că voi învăța-o românește eu, și-om vedea dacă fiica Văcăreștilor va continua să ne nesocotească*. Hotărîre nerealizată, din păcate. Eminescu se apropia de sfîrșit. Cînd îmi povesti această întîmplare, ochii lui Maiorescu lacrimară. Amă-nunt mișcător care s-a încrustat în fundul amintirii mele în așa chip, încît după aceea, de cîte ori publicam ceva, imaginea divinului Eminescu se înalța muștrătoare și mă obliga să-i cer iertare.”

(Elena Văcărescu: *Mărturisiri*)

***

„Lăsați pe băietul ista să scrie cum vre, că are condei!”

„Se știe că *Scrisoarea III*, această fulminantă critică la adresa liberalilor, s-a publicat în ziarul „Timpul”, în locul articolului de fond. Cînd poetul vorbește de „progeniturile de origine romană”, care risipesc averile în lupanarele din Paris și își pierd vremea în celebrul local Bal Mabil, atacul vizează deopotrivă și odraslele bancherilor liberali și ale latifundiarilor conservatori, ba, poate mai mult pe aceștia din urmă. Petre Carp, conducătorul politic al Junimii este nemulțumit de direcția imprimată de Eminescu ziarului, care trăia din contribuția membrilor partidului. El intervine direct, apoi prin Maiorescu să determine pe Eminescu să-și schimbe atitudinea. Încercare zadarnică. Supărat, P. Carp refuză să mai plătească abonamentul, vorbind într-o scrisoare adresată lui Maiorescu despre „deșteptii” de la „Timpul”, adică de Eminescu și Slavici. Dacă acest conflict cu Petre Carp s-a limitat la gesturi, în schimb cel cu Alexandru Lahovary a avut o formă gravă, îl

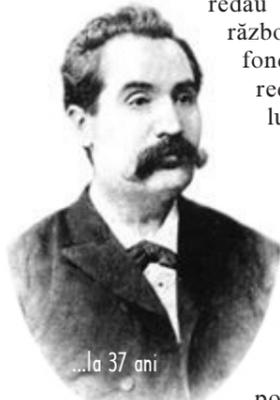
redau după relatările făcute de tatăl meu. Era în timpul războiului din 1877. Eminescu terminase de scris articolul de fond, care se referea la acest război. Al. Lahovary intră în redacție, citește articolul și foarte nemulțumit reproșează lui Eminescu că nu atacă pe liberali.

— Domnule Lahovary, îi spune el, războiul este o problemă gravă, națională, care trebuie privit pe deasupra luptelor noastre de partid.

— Dar bine, domnule Eminescu, nu mai facem opoziție?

— Ba facem, domnule Lahovary, dar în momentele grele prin care trece țara trebuie să vedem cu toții lucrurile ca buni români.

Al. Lahovary are nefericita inspirație să-l acuze pe poet că s-a dat cu liberalii. Revolta lui Eminescu a

...la 37 ani

îmbrăcat forma unei violențe de limbaj, pe care tatăl meu mi-a redat-o fidel, dar ea nu poate fi reprodușă.

E vorba de o înjurătură neaoș românească, însoțită de gestul de a-i arunca călimara în cap. Și dacă acest grav incident dintre atotputernicul ministru conservator și modestul redactor nu a avut consecințe, faptul se datorează lui T. Maiorescu și generalului Florescu, care s-au situat pe punctul de vedere al poetului, dar mai ales al lui Lascăr Catargiu, șeful partidului, care cu necontestata lui autoritate a spus răspicat: „Lăsați pe băietul ista să scrie cum vre, că are condei!” (subl. ns.)

(Gh. Eminescu: *Conflictul Eminescu-Lahovary, în volumul Pagini vechi despre Eminescu*)

***

Cu Carmen Sylva

„Eminescu a avut multe convorbiri literare cu Carmen Sylva (...). Cînd a fost vorba să i se confere o distincție onorifică, un *bene-merenti* sau nu știu ce altă decorație, el s-a împotrivit cu energie. *Rege el însuși al cugetării omenesti, care alt Rege ar fi putut să-l distingă?*”

(Titu Maiorescu: *Eminescu și poeziile lui*)

***

Nu sînteți regina poeziei!

„În urma observațiilor literare ale lui Eminescu, Regina (Carmen Sylva, n.n.) i-ar fi zis: *nu uita că sînt regină!* Și Eminescu i-ar fi răspuns: *nu sînteți regina poeziei!*” (subl. ns.)

(Relatare de Emilia Corneliu, - în volumul Augustin Z.N. Pop: *Noi contribuții documentare la biografia lui Eminescu*)

***

O mărturie a Veronicăi Micle

„Lumea m-au acuzat de lipsă de simțire și de umanitate față de Eminescu. Sînt lucruri mai presus de puterile cuiva. Vă mărturisesc sincer, nu pot să-l văd lipsit de minte, eu care am cunoscut pe Eminescu în cea mai splendidă epocă a vieții sale intelectuale. Și așa sînt fără nici o lege și fără nici un Dumnezeu — *să-mi rămîie cel puțin al poeziei care pentru mine s-a fost întrupat, în ființa lui Eminescu*” (subl. ns.).

(Augustin Z.N. Pop: *Mărturii. Eminescu - Veronica Micle*)

***

Eminescu omagiat de Vasile Alecsandri

Deși bardul de la Mircești l-a văzut și l-a-nțlinit în ședințele „Junimii” pe Eminescu, din nefericire, nici el și nici cei care au fost de față nu ne-au lăsat decît succinte relatări.

Totuși, prețuirea — și mai mult decît atît: admirația autorului *Pastelurilor* față de marele poet — sînt și una și alta dincolo de orice îndoială.

Astfel, spre sfîrșitul anului 1883, aflînd că Titu Maiorescu luase hotărîrea să publice în volum poeziile lui Eminescu, — apreciînd această inițiativă „bună și patriotică”, Alecsandri îi scria conducătorului „Junimii”:

„Natura a fost nedreaptă în privirea” lui (Eminescu). E bine ca noi să redregem a ei cruntă nedreptate, dînd lui Cezar ce este al Cezarului”.

(G.C. Nicolaescu: *Viața lui Vasile Alecsandri*)

***

Demisia lui Eminescu de la ziarul „Timpul” București, 16 februarie 1883

„Domnule Președinte

Aflu cu părere de rău, fără ca eu să fi fost întrebat măcar, că dl. N. Bassarabescu, redactorul poate prea cunoscut al foii „Poporul”, colaborează în mod regulat la redacția „Timpul”!

Permiteți-mi a vă declara că mie unuia nu mi-e încă cu totul indiferent cu cine împărtășesc onoarea de a colabora la una și aceeași publicațiune. Am fost pururea — nenumărate coloane din șapte ani ai „Timpului” o dovedesc — în contra acelor scriitori care cred a se putea dispensa și de talent și de cunoaștere și de idei, numai dacă vor vorbi într-un mod incalificabil de persoana Regelui, pînă în momentul cînd mîna monarhului semnează — cu dispreț — vreun decret de decorare sau de numire în funcțiune.

E lesne de înțeles că nu pot primi solidaritatea în asemeneaa pesse (...) (subl. ns.).

Avînd o părere de rău a vă declara că, în asemenea condiții mi-e peste putință de-a mai colabora la „Timpul”, vă rog să binevoiți a primi (...) respectul pe care vi-l datorez.

M. Eminescu”

(I.E. Toroufiu: *Studii și documente, vol. III*)

...la 28 ani